

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

BERGBAUMUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

MINING MUSEUM PŘÍBRAM

Příbram – Březové Hory

Náměstí Hynka Kličky 293, Příbram VI – Březové Hory, 261 01 Příbram I, Česká republika

tel.: +420 318 626 307, +420 318 633 138, +420 318 626 675, +420 318 622 566, fax: +420 313 120 625

e-mail: info@muzeum-pribram.cz, internetové stránky: www.muzeum-pribram.cz

V Příbrami dne: 30. 1. 2020

Zpráva o činnosti Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace, za rok 2019

Pracoviště společenských věd

Archeologické pracoviště

- archeologické pracoviště realizovalo **záchranné archeologické výzkumy** v regionu s ohledem na aktuálně probíhající stavební činnost (například oprava objektu fary v Sedlčanech a. j.); pokračovalo ve **zpracování výsledků předchozích archeologických výzkumů**; ve spolupráci s Biologickou fakultou Jihočeské univerzity České Budějovice byla prováděna **analýza botanických zbytků archeologických nálezů**; v součinnosti s Archeologickým ústavem Jihočeské univerzity České Budějovice se uskutečnily **laboratorní analýzy a konzervování nálezů** (např. depot mincí z Hrachova); se Středočeským muzeem v Roztokách se uskutečnila spolupráce při **konzervaci a následném publikování nálezů** z lokality u Podmok; s Muzeem východních Čech v Pardubicích proběhla spolupráce týkající se publikace depotu z Rosovic a pohřebiště u Sendražic; pokračovalo **mapování** výšinných poloh s předpokladem lokalizace pravěkých či středověkých opevněných sídel a tvorba **fotografické databáze**; uskutečnila se **prospekce detektorem kovů** ve významných archeologických lokalitách, **terénní prospekce reliktních** historických popravišť v příbramském regionu a jiné;

- archeologické pracoviště HM Příbram spolupracovalo s Ústavem teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i. (Centrum Telč) při **tomografickém výzkumu** vybraných muzejních sbírkových předmětů; došlo ke spolupráci s Archeologickým ústavem Jihočeské univerzity České Budějovice při **geofyzikálním průzkumu** nové lokality u Podmok; archeologické pracoviště HM Příbram pokračovalo v **zahraniční spolupráci s Universitou Tübingen, SRN při prvkových analýzách** vybraných předmětů z mladší doby bronzové;

- **výsledky archeologických bádání** byly průběžně **prezentovány** v odborném i populárně naučném tisku a v dalších médiích, formou přednášek, dále exkurzemi, prostřednictvím výstav a podobně;

- archeologické pracoviště HM Příbram učinilo kroky k zapojení muzea do projektu **Mezinárodního dne archeologie**;

- v rámci **přednáškové nabídky** pro školy jako součást projektu „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ (18. ročník) byla na rok 2019 připravena archeologickým pracovištěm a muzejní pedagožkou tato témata přednášek: „Móda v proměnách staletí“ (vývoj módních trendů od raného středověku po baroko, móda dámská a pánská, archeologické nálezy s tím související); „Jídlo a pití v minulosti“ (jak a co vařili a jedli naši předkové v průběhu staletí od pravěku po novověk); „Seznamte se s archeologií“ (odpověď na otázku, co se vlastně skrývá pod pojmem archeologie, archeologický výzkum, co se děje se získanými nálezy, určování datování atd.); „Zbraně a zbroj“ (vysvětlující proměny výzbroje a výstroje vojska v středověké a novověké Evropě); zajištění **komentované exkurze** na známé archeologické lokality Příbramska – Plešivec, Hrazany; **workshop a předváděcí dílny** ve spolupráci s muzejní pedagožkou s názvem „Nosil pračlověk košili?“ (praktická dílna s výkladem o oděvech našich předků, s možností vyzkoušet si různé textilní techniky – tkaní na karetkách, na stavu, předení nití z ovčí vlny atd.) a „Archeologem rychle a snadno“ (program seznamující s profesí archeologa a možnost si některé činnosti archeologa sám vyzkoušet);
- postupně se realizovalo budování **herny pro dílny a workshopy** zaměřené na **archeologickou tematiku**; prezentace archeologických témat se objevila též v rámci **Muzejního příměstského tábora pro děti** (12. 8. – 16. 8. 2019);

- HM Příbram uskutečnilo v roce 2019 **repasi** další části **stálé expozice** s názvem „Z dějin příbramského hornictví“ za časové období 15. – 18. století situované v cáchovně Ševčinského dolu, s využitím sb. předmětů z podsbírký archeologické a historie hornictví;
- archeologické pracoviště HM Příbram poskytlo Národnímu muzeu Praha exponát na **mezinárodní výstavu „Keltové“** s trváním do 31. 1. 2020 (24. 5. 2018 – 31. 1. 2020);
- archeologické pracoviště HM Příbram se prezentovalo v roce 2019 **tematickou výstavou** s názvem „**Císařův kamnář...**“ (výstavní sál v cáchovně dolu Vojtěch v Příbrami-Březových Horách, 5. 3. – 14. 7. 2019) a **dlouhodobou výstavou „Pravěk až středověk Krásnohorska z pohledu archeologie“** (výstavní sál Městského úřadu Krásná Hora nad Vltavou, 18. 9. 2019 – 31. 12. 2022).

Pracoviště Památník Vojna

- **Galerie ORBIS PICTUS: EUROPA v Památníku Vojna** nabídla následující výstavy: doplnění části **mezinárodní expozice** moderního výtvarného umění takzvaného „**Nekonečného plátna**“ představující kolekci na sebe navazujících obrazů umělců z 16 zemí světa v délce 200 metrů; dále zde byla k vidění další část **mezinárodní výstavy** s názvem „**Individualita a totalita**“ – soubor děl sochařů 4 postkomunistických zemí střední a východní Evropy (Slovensko, Polsko, Rusko a ČR);
- z **tematických výstav** v Památníku Vojna je možné uvést tyto tituly: „Ani gram uranu sovětským okupantům“, události ze srpna roku 1968 v Příbrami na dobových fotografiích a dokumentech dle scénáře ředitele HM (2. 1. – 27. 12. 2019); „Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivice na Příbramsku“, výstava historických dokumentů dle scénáře ředitele HM (2. 1. – 27. 12. 2019); „Jiří Sozanský – Vzestup“, sochařské dílo symbolizující touhu člověka po svobodě (1. 1. – 31. 12. 2019); „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“ (2. 1. – 27. 12. 2019); „Kresby z vězení Otmara Olivy“, výběr z děl vzniklých v letech 1979–1981 během internace autora ve věznici Plzeň-Bory v souvislosti s činností Charty 77 (2. 1. – 27. 12. 2019); „Skautská lilie za ostnatým drátem“ (2. 1. – 27. 12. 2019); „SORELA“, výstava dokumentující socialistický realismus

v architektuře (2. 1. – 27. 12. 2019); „Tom Kůs a Ivan Bukovský“, výstava soch a obrazů soudobých umělců ztvárňujících období nesvobody (2. 1. – 27. 12. 2019); „Nebe vzdálené i blízké“, výstava výtvarných děl věnovaných Jiřímu Stránskému (27. 9. 2019 – 17. 4. 2020); „17. 11. 1939 na VŠB a 17. 11. 1989 na Příbramsku“, výstava historických dokumentů dle scénáře ředitele HM (od 17. 11. 2019); „30 let demokracie očima dětí“, výtvarné práce dětí příbramských škol na aktuální téma (od 17. 11. 2019);

- k **Mezinárodnímu dni památek a sídel** byly v Památníku Vojsna pořádány komentované prohlídky areálu s doprovodným programem, za zvýhodněné vstupné, na téma architektura vězeňských staveb (20. 4. 2019);

- v rámci **Mezinárodního dne muzeí** se v Památníku Vojsna uskutečnily prohlídky areálu s doprovodným programem, za nulové vstupné, a byly zaměřeny na dokumentaci období totality (18. 5. 2019);

- v souvislosti se **Dnem památky obětí komunistického režimu** (výročí poprav JUDr. Milady Horákové) se konala v Památníku Vojsna Mše svatá za oběti totality; akce byla pořádána zdarma a organizována ve spolupráci s Konfederací politických vězňů ČR, Českou křesťanskou akademií a dalšími subjekty; součástí programu bylo vystoupení hudební skupiny PCHS s písničkami Karla Kryla a další program (27. 6. 2019);

- **Dny evropského dědictví** v Památníku Vojsna nabídly za nulové vstupné doprovodný program spojený s prezentací nejzajímavějších památek v expozicích památníku věnovaných obětem politických procesů (15. 9. 2019);

- **Den věží (těžních) a rozhleden** v Památníku Vojsna Lešetice byl ve znamení komentovaných prohlídek areálu z vyhlídkové věže obslužného objektu, za symbolické vstupné, a s možností získání speciálních pohlednic s věžemi a rozhlednami v regionu (28. 9. 2019);

- **Běh pro republiku**, 2. ročník akce na oslavu výročí vzniku Československé republiky a připomenutí osudů lidí vězněných v době totality v někdejší pracovním táboře Vojsna, z nichž se někteří pokusili o útěk na svobodu; start a cíl běhu v Památníku Vojsna s trasou v délce 5 km; každý rok se uskuteční běh na počest jedné z osobností žalářovaných po komunistickém převratu v roce

1948 na Příbramsku: v r. 2019 na paměť plk. Bohumila Zelenky, v r. 2020 Stanislava Svozila atd. (20. 10. 2019, start v 10. 00 hod., účast v kategorii dětí 40 osob a 110 dospělých, zdarma);

- **Den Středočeského kraje** v Památníku Vojna Lešetice, významný den při příležitosti výročí vzniku Československa; doprovodný program zaměřený při komentovaných prohlídkách na osudy osobností majících vztah k čs. státnosti (28. 10. 2019, nulové vstupné);

- **Noc divadel**, součást evropského projektu **European Theatre Night**, vystoupení Divadla Dagmar v Památníku Vojna s představením na téma perzekuce obětí politických procesů (16. 11. 2019);

- **Den boje za svobodu a demokracii**, státní svátek na počest Dne boje za svobodu a demokracii v r. 1939 a 1989; komentované prohlídky Památníku Vojna připomínající události spojené s listopadem 1939 a 1989 v regionu, pietní akt, vzpomínky pamětníků, **setkání dosud žijících přímých aktérů** oněch událostí a další doprovodný program; **slavnostní zpřístupnění tematické výstavy „17. 11. 1939 a 1989 na Příbramsku“** dle scénáře ředitele HM a výstavy „**30 let demokracie očima dětí**“, za účasti **hejtmanky a dalších představitelů Středočeského kraje, ústavních činitelů a jiných čestných hostů**; **scénické čtení textů** z divadelní hry Viliama Klimáčka s názvem „**Komunismus**“, **písničky Karla Kryla** v podání hudebního souboru PCHS, **dálkový pochod** z náměstí T. G. Masaryka v Příbrami směřující do Památníku Vojna po stopách účastníků tzv. generální stávkou 27. 11. 1989 a další (17. 11. 2019);

- HM Příbram se zúčastnilo kampaně s názvem **Muzea a 20. století** v rámci cyklu na téma „**Muzea a rok 1989 aneb 30 let od sametové revoluce**“ vyhlášené Asociací muzeí a galerií ČR, s prezentací výstavy k 17. 11. 1939 a 1989 a dalších projektů realizovaných v Památníku Vojna.

Pracoviště historiků nejnovějších dějin

- historikové se v průběhu roku 2019 věnovali dokumentaci událostí **1. a 2. světové války** na Příbramsku a problematice **období totalitního režimu** po

únoru 1948; probíhala současně pasportizace pomníků a památníků obětí světových válek z příbramského regionu; pokračovalo shromažďování materiálů týkajících se **událostí 17. 11. 1939 a 1989 na Příbramsku** s výstupem v podobě autorské výstavy ředitele HM a publikačních příspěvků v odborném tisku, v pořadu ČT Historie.cs, jakož i v rámci cyklu kampaně AMG s názvem „Muzea a rok 1989“; byly poskytovány **konzultace obcím** v regionu v souvislosti s budováním nových pomníků a památníků světových válek nebo za účelem inovování a opravování stávajících, a dále se uskutečnilo **vystoupení** ředitele HM a dalších odborných pracovníků s projevy **k výročí ukončení 2. světové války v Evropě, vzniku republiky** a při dalších pietních aktech a vzpomínkových akcích; ředitel HM přednesl **hlavní projev** na každoročním pietním aktu v **Zámečku-Ernestinu v Příbrami** na památku 16 představitelů protinacistického odboje z Příbramska popravených 19. 2. 1945 v Brandenburgu (19. 2. 2019); ředitel HM Příbram přednesl **hlavní projev u pomníků obětem 1. a 2. světové války** v Příbrami, na Březových Horách, na Slivici, v Sedlčanech, v Kosově Hoře, ve Hvožděnech, na Vojně i jinde (20. 4., 3. 5., 7. 5., 11. 5., 4. 6., 25. 10., 26. 10., 17. 11. 2019); HM Příbram provádělo soustřeďování dalších **materiálů z období 2. světové války** a poskytlo některé z nich o obětech protinacistického odboje z Příbramska popraveným v Brandenburgu u Berlína – pro nově budovanou expozici v **Památníku JVA v Berlíně, Brandenburg-Görden (SRN)** s názvem „Gedenkstätten Brandenburg an der Havel I Stiftung Brandenburgische Gedenkstätte“; HM Příbram zastoupené ředitelem se podílelo v Kosově Hoře na zajištění **pietního aktu** a na **přednesení úvodního projevu** v rámci kulturního programu věnovaného **gen. Karlu Marešovi - Tomanovi**, prvnímu veliteli 311. čs. bombardovací peruti RAF v době 2. světové války, který žil v této obci na Sedlčansku - akce se zúčastnili rodinní příslušníci generála, **zástupci ambasad USA a Velké Británie, senátor Ing. Jiří Burian a představitelé Armády ČR** - gen. Petr Hromek a gen. Lenka Šmerdová (20. 4. 2019); ředitel HM se podílel na **zpracování návrhu na udělení vyznamenání**, které předkládá podle § 8 zákona č. 157/1994 Sb. **Senát Parlamentu ČR** prezidentu republiky pro gen. Karla Mareše - Tomana in memoriam (dopis od předsedy Senátu Parlamentu ČR Jaroslava Kubery z 14. 6. 2019 informuje o předání materiálu Kanceláři prezidenta republiky); HM Příbram zastoupené ředitelem se účastnilo se **slavnostním projevem** pietního aktu u **pomníku čs. parašutistů** shozených v době 2. světové války dne 30. 4. 1942 u Padršských rybníků v Brdech, akce byla pořádána ve spolupráci s obcí Věšín,

CHKO Brdy, Vojenskými lesy a statky ČR a Čs. obcí legionářskou (27. 4. 2019); dne 3. 5. 2019 zazněl hlavní projev ředitele HM při **odhalení pamětní desky gen. Matěji Němcovi v Kosově Hoře**, na počest tohoto účastníka 1., 2. a 3. odboje, pamětní desku vysvětil biskup msgr Karel Herbst; **město Příbram** uspořádalo dne 7. 5. 2019 pietní akt, při kterém přednesl ředitel HM hlavní projev u příležitosti **Dne vítězství** - akce se konala v Příbrami-Na Hvězdičce, na příbramském a březohorském hřbitově; HM Příbram je od roku 2000 jedním ze spoluorganizátorů akce s názvem „**Připomínka poslední bitvy 2. světové války v Evropě u Slivice nedaleko Milína**“, na této akci 11. 5. 2019 vystoupil ředitel HM s hlavním projevem u **Památníku Vítězství na Slivici u Milína** a dále moderoval rekonstrukci historické bitvy z 11. 5. 1945, akce byla konána ve spolupráci s **obcí Milín a dalšími partnery, za účasti ústavních činitelů, čs. generality, reprezentace Středočeského kraje a zástupců jednotlivých obcí z regionu**; dne 4. 6. 2019 přednesl ředitel HM v Sedlčanech hlavní projev při **odhalení pamětní desky hrdinovi protirakouského a protinacistického odboje gen. Josefu Balabánovi**, akci zorganizovalo město Sedlčany a další partneři za účasti delegace Středočeského kraje, Armády ČR i široké veřejnosti; HM Příbram se podílelo na **hodnocení prací studentů škol příbramského regionu** v rámci projektu „**Příběhy našich sousedů**“ pořádaného o. p. s. **Post Bellum** při budování sbírky **Paměti národa**; HM Příbram zajistilo v areálu Památníku Vojna **program** výjezdního zasedání **Etické komise Vlády ČR** pro ocenění účastníků boje za svobodu a demokracii (28. 5. 2019); ve spolupráci se Středočeským krajem zajistilo HM Příbram program oficiální **návštěvy velvyslance USA S. B. Kinga** v Památníku Vojna (26. 6. 2019); HM Příbram se zúčastnilo připomínkových akcí v souvislosti s **výročím okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy 21. 8. 1968 a následnými událostmi v r. 1969** (výstava dle scénáře ředitele HM v Památníku Vojna, komentované prohlídky, články historiků v odborném i denním tisku, relace v rozhlasu, televizi a jiné); historik Památníku Vojna vystoupil s odborným příspěvkem na **mezinárodní vědecké konferenci** s názvem „Spoutané církve“ (Olomouc, 10. 9. – 12. 9. 2019);

- pracoviště historiků Památníku Vojna uspořádalo **cyklus přednášek** na téma „**Uranové vězeňství**“ a „**Těžba uranu nesvobodnými silami**“ pro zájemce z řad žáků a studentů ZŠ, SŠ a také pro dospělé (např. pro Centrum volnočasových aktivit, Svaz tělesně postižených a podobně); pracoviště

historiků Památníků Vojna zajistilo exkurzi pro účastníky **konference** s názvem „**Nenápadní hrdinové v zápase s komunismem**“ (Památník Vojna, 16. 1. 2019);

- ředitel HM přednesl **hlavní projev** při výročí vzniku Československa na akci pořádané městem Příbram (24. 10. 2019) a při příležitosti **17. listopadu** (17. 11. 2019) **za účasti hejtmanky Středočeského kraje, krajských radních, zastupitelů, starostů okolních obcí a také ústavních činitelů;**

vědeckovýzkumná a badatelská práce historiků byla upřena též k otázkám **holocaustu**, k historii **pracovních táborů pro odsouzené**, na životní osudy **politických vězňů – útěkářů**, dějiny 6. brigády Vnitřní stráže ministerstva vnitra, na **letecké mapování lokalit s vězeňskými zařízeními** v místech těžby a zpracování uranu, na osobnosti protikomunistického odporu a odboje; pracoviště historiků HM Příbram pokračovalo svojí činností v zapojení do **mezinárodního interdisciplinárního výzkumného projektu „Accessing Campscapes: Inclusive Strategies for Using European Conflicted Heritage“ (iC-ACCESS)** ve spolupráci se **Západočeskou univerzitou Plzeň a univerzitami v Amsterdamu, Barceloně, Berlíně, Stafordu, Trondheimu a s památníky v Bergen-Belsen, Falstad, Jasenovac a Westerborg** se zaměřením na zpracování **dokumentace o pracovních táborech z období totalitních režimů ve 40. a 50. letech 20. století.**

Pracoviště historiků hornictví

- pracoviště historiků hornictví pokračovalo v činnosti orientované na studium dobových materiálů, terénní průzkum a shromažďování dokladů týkajících se **báňské historie, dějin montánního podnikání a tradičních řemesel na Příbramsku** (vedle hornictví a hutnictví zejména betlémářství, řezbářství, hračkářství, voskařství, perníkářství a rozárnictví); v rámci konání **30. hornické Prokopské pouti a 440. výročí povýšení Příbrami na královské horní město** císařem Rudolfem II. připravilo HM Příbram kulturní program s účastí členů šermířského sdružení ADOREA a Malého svatohorského divadla s představením přibližujícím udělení titulu císařem Rudolfem II. roku 1579 a dále **zpřístupnilo** ve spolupráci se s. p. DIAMO další část **historického podzemí březohorských dolů – Ševčinskou dopravní štolu s výjezdem hornického vláčku** v místech někdejší **vojtěšské úpravny rud** a zde umístilo **informační panel o dějinách úpravnictví na Příbramsku** s textem ředitele HM (7. 7. 2019);

- v rámci odbourávání bariér a pro zkvalitnění návštěvnického provozu hornických expozic zavedlo HM Příbram možnost **tzv. haptických prohlídek** v areálu dolů Vojtěch a Anna, včetně podzemí, určené pro zrakově postižené;

- ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum se HM Příbram podílelo na vydání dalšího čísla **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte** (Bibliografie příspěvků z oblasti montánní historie v rámci celého světa), HM Příbram zastoupené ředitelem zpracovává každoročně tuto bibliografii za ČR (8. 7. 2019);

- HM Příbram se prezentovalo s tematikou vývoje používání drátěných lan v hornictví - pořádáním dlouhodobé **putovní mezinárodní výstavy** pojmenované „**Zur Geschichte des Drahtseil – Historie drátěných lan**“ dle scénáře ředitele HM, ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal - Zellerfeld, SRN; instalace této výstavy v r. 2019 v Muzeu silnic Vikýřovice (do 14. 4. 2019) a v Bergbaumuseum Altenberg, SRN (16. 4. 2019 – 28. 2. 2020);

- HM Příbram zajistilo konání tradiční odborné exkurze studentů a pedagogů **Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava**, Institutu kombinovaného studia se zaměřením na geovědní a montánní turismus, v kontextu s naplňováním partnerské smlouvy o spolupráci (16. 4. 2019);

- na základě uzavření partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst – Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Akademie für Natur und Industriekultur – Veranstaltungen**“, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic zajišťovalo HM Příbram v průběhu roku 2019 **exkurze** na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „Moderner Bergbau“ pro účastníky tohoto projektu ze SRN a ČR;

- HM Příbram se zúčastnilo **Mezinárodní konference z historie hornictví a hutnictví** konané na půdě Technické univerzity Clausthal-Zellerfeld, SRN, s příspěvkem ředitele HM na téma "Das Metallhüttenwesen in der Příbramer Region" (18. 5. 2019);

- HM Příbram se zúčastnilo **Mezinárodního kolokvia s názvem "Kolloquium Konservierte Zeit"**, v St. Andreasberg, SRN, s příspěvkem ředitele HM na téma "Der Einzug des Drahtseils im Bergrevier Birkenberg-Příbram (1. 6. 2019);
- HM Příbram zastoupené ředitelem zajistilo program společného **výjezdního zasedání Akademického senátu Univerzity Kyjev (Ukrajina) a Vysoké školy Evropských a regionálních studií z Českých Budějovic**, s představením hornických památek na Příbramsku (13. 3. 2019);
- HM Příbram se jako řádný člen zúčastnilo jednání **Středoevropské unie technických muzeí (Middle European Union of Technical Museums - MUT)**;
- HM Příbram se zúčastnilo jako řádný člen **Deutscher Museumsbund**, SRN, jednání této organizace;
- HM Příbram ve spolupráci se s. p. DIAMO zajistilo odborné exkurze účastníků konference **Mezinárodní agentury pro atomovou energii** ze zemí Asie a Afriky, specialistů z tamních univerzit, vědeckých ústavů a těžařských společností, s názvem **„Radioactive Minerals Production“**, s výkladem ředitele HM o historii hornictví na Příbramsku a prohlídkou expozic HM Příbram (14. 3., 26. 8., 30. 9., 22. 10. 2019);
- HM Příbram se zúčastnilo ve spolupráci s Českým klubem zlatokopů a městem Nový Knín pořádání **Mistrovství ČR a SR v rýžování zlata v Novém Kníně**, pod záštitou hejtmanky Středočeského kraje (19. 7. – 21. 7. 2019);
- HM Příbram se podílelo ve spolupráci s o. p. s. Retour na organizaci **Čs. - německé konference věnované péči o hornické památky**, konané pod záštitou Ministerstva kultury ČR a hejtmanky Středočeského kraje, za podpory **Čs. - německého fondu budoucnosti** (16. 9. – 17. 9. 2019);
- HM Příbram hostilo **zástupce norské instituce s názvem Fjellugla Kompetanse AS** působící jako dozorčí orgán ve vztahu k českým zájemcům o čerpání finančních dotací z tzv. **Norských fondů**, zajímajících se konkrétně

o obnovu historické, evropsky významné dřevouhelné huti Barbora v Jincích na Příbramsku (25. 9. 2019);

- HM Příbram zastoupené ředitelem se zúčastnilo s přednáškou na téma „Báňské podnikání v Čechách ve středověku“ **Mezinárodní vědecké konference** s názvem „**Kořeny revoluce a rok 1419**“ pořádané Centrem medievistických studií Praha a Husitským muzeem Tábor (8. 10. – 9. 10. 2019);

- HM Příbram se podílelo na organizaci **slavnostního křtu publikace autora Václava Cílka a kolektivu s názvem „Podzemní památky středních Čech“** vydané nakladatelstvím Dokořán a Středočeským krajem, za účasti **hejtmanky Středočeského kraje Jaroslavy Pokorné Jermanové**; součástí programu byla exkurze do expozic HM Příbram, včetně historického podzemí, pod vedením ředitele HM (17. 10. 2019);

- HM Příbram zastoupené ředitelem se zúčastnilo **Mezinárodního česko-slovenského hornického semináře v NTM Praha** (3. 12. 2019);

- HM Příbram uspořádalo adventní **vystoupení pěveckých sborů Arytmie a Gambale** spojené s výkladem o **historii hornictví** na Příbramsku (důl Anna, 30. 11. 2019) a **adventní koncert** v rámci vernisáže výstavy příbramských hornických betlémů s vystoupením **Kateřiny Englichové, Jitky Hasprové, Veroniky Böhmové a Viléma Veverky** (6. 12. 2019).

Pracoviště etnografů a historiků; Skanzen Vysoký Chlumeč, Muzeum Špýchar Prostřední Lhota, Muzeum zlata Nový Knín

- **etnografické pracoviště** připravilo na rok 2019 v areálu Skanzenu Vysoký Chlumeč – **Muzea vesnických staveb středního Povltaví (MVS) rozšíření expoziční nabídky** veřejnosti o funkční technické a technologické vybavení repliky historické **zděné kovárny z Počepic čp. 66** datované do 19. století a **prezentaci stavby** repliky zaniklé historické **kapličky z Nálesí u Petrovic**; muzeum **zahájilo další plánovaný transfer** a znovupostavení cenného hospodářského **stavení z Mokřan čp. 13** a obytného **stavení z Ješetic-Řikova**

čp. 12 (tyto objekty byly v r. 2018 vykoupeny pro potřeby skanzenu a do r. 2020 budou situovány v jeho areálu v rámci expoziční nabídky);

- v souvislosti se zkvalitněním a rozšířením služeb v podmínkách **MVS Vysoký Chlumec** došlo k zavedení **samostatných prohlídek** vybraných objektů skanzenu mimo rámec organizovaných návštěv s průvodci a v objektu z Jiví byla adjustována nová **expoze s interaktivními prvky**;

- v **MVS Vysoký Chlumec** byla instalována **krátkodobá tematická výstava** s názvem „Velikonoce ve skanzenu“ (11. 4. – 21. 4. 2019) a **dlouhodobé tematické výstavy**: „Z výstavby skanzenu ve Vysokém Chlumci“ – stodola z Mašova; „Zemědělské stroje a nářadí ze středního Povltaví I a II“ – stodola ze Záběhlé; „Nejstarší roubené chalupy“ – dům z Mašova; „Lidový malovaný nábytek Sedlčanska“ – dům z Arnoštovic; „Sekery v životě vesnického člověka“ – dům z Mašova; „Orebné nářadí“ – stodola z Mašova; „Historické pračky a mandly“ – špýchar z Počepic; „Truhlářská a sekernická dílna“ – mlýn z Radešic; „Sedlčansko na akvarelech Jana Burdy“ – dům z Obděnic; „Střední Povltaví ve fotografii Čenka Habarta“ – dům z Obděnic; „Malíři středního Povltaví“ – dům z Obděnic;

- v **Muzeu Špýchar v Prostřední Lhotě** a v **Muzeu Vltavy v Chotilsku** se uskutečnily tyto **krátkodobé tematické výstavy**: „Boj o zlato“ – výstava uměleckých fotografií Libora Jungvirta (Muzeum Křižovnický špýchar Prostřední Lhota, 1. 5. – 31. 10. 2019); „Co mne kdy napadlo“ – výstava epigramů a uměleckých fotografií Jana Slabého (Muzeum Křižovnický špýchar Prostřední Lhota, 1. 5. – 31. 10. 2019); „U mistra cukráře“ (Muzeum Křižovnický špýchar Prostřední Lhota, 4. 5. – 27. 10. 2019); „90 let motocyklů Jawa“ (Muzeum Vltavy Chotilsko, 3. 5. – 27. 10. 2019) a **dlouhodobé tematické výstavy**: „Zmizelá Vltava“; „Život obyvatel kolem Vltavy“; „Z historie Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou“; „Kapličky, kříže a boží muka na Novoknínsku“; „Poutní místa na Příbramsku“; „Z historie hasičských seker“; „Keltské oppidum Hrazany“; „Zlato u Čeliny“; „Hrad Ostromeč“ (Muzeum Vltavy Chotilsko);

- v **Muzeu zlata Nový Knín** realizovalo HM Příbram **doplnění a rozšíření expoze** týkající se historie těžby a zpracování zlata na Novoknínsku a Mistrovství světa v rýžování zlata; došlo k instalaci interaktivního LCD

displeje v expozici muzea; dále zde proběhly tyto **krátkodobé tematické výstavy**: „Velikonoce v Novém Kníně“(5. 4. – 14. 4. 2019); „Vánoční výstava“ (16. 11. – 1. 12. 2019); „Novoknínské betlémy“ a „Vokounův betlém“ (16. 11. – 15. 12. 2019);

- v podmínkách HM Příbram byl již tradičně kladen akcent zejména na otázku **hornického folkloru** a příbramského **betlémářství a řezbářství** (probíhá např. zpracování katalogu příbramských historických řezbářů z 19. stol. – 1. pol. 20. stol. a dokumentace historických i současných betlémů na Příbramsku, spolupráce se Spolkem Příbramští betlémáři); studium příbramské **řezby lidových madon** tzv. zalánského typu, zpracovávání vzpomínek pamětníků a podobně); pozornost je dlouhodobě věnována též **lidovému loutkářství** s výstupy v podobě **výstav** v hornickém domku s názvem „S Honzou z role do role“ a obecně **životu lidí v podbrdských hornických vsích** prostřednictvím výstav s názvem „Havíř a les“(9. 9. 2019 – 31. 8. 2020); „Velikonoce v hornickém domku“ (8. 4. – 21. 4. 2019); badatelské projekty byly dále zaměřeny např. na lidovou výrobu figurek brdského ducha Fabiána; předmětem zájmu byla též místní výroba hraček, jakož i některá další zdejší **tradiční řemesla** (voskařství, rozárnictví, perníkářství, řezbářství, tiskařství – tisk starých kalendářů, papírových betlémů, svatých obrázků atd.); speciální zájem byl upřen k problematice vzniku a prodeje **poutního zboží** v kontextu s dějinami poutního místa Svaté Hory, studiu voskových adjustací pod šturcem, soškám svatých atd.; badatelský zájem směřoval též k problematice všedního oblečení v 18. a na počátku 19. století; etnolog muzea se zúčastnil tradičního celostátního **Semináře z historie odívání** v Hradci Králové;

- **soustavná vědeckovýzkumná činnost** z regionálního hlediska byla zaměřena vedle Podbrdsku k **oblasti středního Povolaví** – mimo jiné zpracováním historie staveb přenesených do **MVS Vysoký Chlumeč** a terénní **dokumentací dalších objektů lidového stavitelství**, archivními rešeršemi, studiem kresebných, fotografických, mapových i jiných materiálů atd.;

- pokračovala spolupráce muzea s **dendrochronologickou laboratoří Ústavu nauky o dřevě Mendelovy univerzity Brno** a dalšími odbornými pracovišti;

- **etnologické pracoviště** HM Příbram se dále účastnilo jako partner při řešení projektu podporovaného EU s názvem „**Etnofolk**“ ve spolupráci s **Etnologickým ústavem Akademie věd ČR** realizovaným v rámci programu Central Europe Programme – ERDF s cílem prezentovat na portále „**etnofolk.eu**“ odborné i laické veřejnosti textové a obrazové materiály o lokalitách spojených s lidovou kulturou (hornický domek v Příbrami-Březových Horách, Křížovnický špýchar v Prostřední Lhotě, Skanzen Vysoký Chlumec);

- HM Příbram se stalo na základě usnesení Zastupitelstva Středočeského kraje (č. j. 117-12/2018/ZK z 29. 1. 2018) a usnesení Rady Středočeského kraje (č. j. 049-02/2018/RK z 15. 1. 2018) **členem Asociace pro ochranu a rozvoj lidové architektury, z. s.** (od 19. 4. 2018); etnolog muzea dále spolupracoval se zřizovatelem a dalšími vybranými muzei Středočeského kraje v Odborné komisi pro zápis statků do tzv. „**Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje**“; etnolog muzea se podílel na přípravě a organizaci III. ročníku „**Dnů lidové architektury 2019**“, jako odborný garant v rámci Středočeského kraje; HM Příbram reprezentovalo Středočeský kraj rovněž v **Metodickém centru pro muzea v přírodě** - pracovník HM je členem správní rady tohoto centra; etnolog muzea zasedá ve **vědeckých radách** Valašského muzea v Rožnově pod Radhoštěm, Muzea vesnice jihovýchodní Moravy ve Strážnici, parku Rochus v Uherském Hradišti a ve **správní radě Českého svazu muzeí v přírodě**;

-HH Příbram pokračovalo jako řádný člen v činnosti v rámci **České národopisné společnosti**, mimo jiné účastí na semináři pořádaném Komisí pro lidové stavitelství, sídla a bydlení, atd.;

- **výsledky etnologických bádání a výzkumů** byly mimo jiné **prezentovány** na **konferencích a sympoziích** (např. tradiční seminář Z historie odívání v Hradci Králové); **výstupy vědeckovýzkumné činnosti** byly průběžně zveřejňovány v **publikačních materiálech, v rámci přednášek atd.**; sledovaná tematika byla nabízena i **laické veřejnosti**, zejména školní mládeži prostřednictvím **interaktivních dílen**, mimo jiné při velikonočních akcích v hornickém domku (8. 4. – 21. 4. 2019), v Muzeu zlata Nový Knín (5. 4. – 14. 4. 2019) a ve Skanzenu Vysoký Chlumec (11. 4. – 21. 4. 2019); též při akci „Na skok v jiném století“ (18. 5. – 19. 5. 2019); „Vojáci na vsi“ (1. 6. 2019); v rámci „Dne řemesel“ (27. 7. 2019) nebo jako součást programu s názvem „Malované

léto ve Skanzenu Vysoký Chlumeč“ (24. 8. – 25. 8. 2019); HM Příbram se aktivně zúčastnilo komponovaných zážitkových programů ve spolupráci s městem Příbram a dalšími subjekty s názvem „**Novákfest**“ (16. 6. 2019); zejména nejmenší návštěvníci muzea se seznámili interaktivní formou s tradičními řemesly a zvykoslovnými činnostmi během projektu „Vánoce v hornickém domku na Březových Horách“ (9. 12. – 20. 12. 2019) nebo „Vánoce v Muzeu zlata Nový Knín“ (16. 11. – 1. 12. 2019), jakož i různými exkurzemi a podobně.

Pracoviště přírodních věd

Geologické pracoviště

- s ohledem na **prohlubování profilace muzea** pokračovalo bádání **pracoviště mineralogie, geologie a petrografie** také v této oblasti a výsledky výzkumů byly průběžně nabídnuty formou **přednášek, publikační činností**, např. v článkách do odborných periodik – mimo jiné Journal of Geosciences, Bulletin Národního muzea a dalších tiskovin a také **krátkodobou tematickou výstavou** s názvem „Doprovodné rudy v příbramském uranovém revíru“ situovanou v mineralogicko-geologickém oddělení muzea v areálu Ševčinského dolu (1. 2. – 31. 12. 2019); pokračoval **revizní vědecký výzkum minerálů** ze sbírek Hornického muzea Příbram, p. o. (ve spolupráci s Národním muzeem Praha a PřF UK Praha); pokračovalo **fotografování příbramských minerálů** ve sbírce Národního muzea v Praze; pracovník HM věnoval pozornost rovněž **výzkumu jáchymovských minerálů**, který byl završen vydáním obsáhlé monografie o jáchymovském rudním revíru; pracovník HM Příbram pokračoval ve **výzkumu bonanzovité Ag-Sb mineralizace** uran-polymetalického revíru, dílčí výsledky tohoto výzkumu zahrnují publikování nově zjištěné Ag-Hg-Bi mineralizace ložiska Brod a Cu-Ag-Sb-As mineralizace ložiska Milín; byl popsán **nový minerál pro svět** pocházející ze starších sběrů z odvalu příbramského dolu Lill s unikátním chemickým složením pojmenovaný **bouškait**; v rámci spolupráce s vědeckými kapacitami v ČR i v zahraničí byly publikovány dva články o sekundárních minerálech z ložisek Zálesí a Rudňany; v rámci detailního výzkumu sekundární mineralizace březohorského rudního revíru byl **popsán pro ČR nový minerál** s názvem **tangdanit** a dále byly prozkoumány jeho spektroskopické vlastnosti;

- pracovník HM Příbram s kolektivem řešil ve spolupráci s **mezinárodní komisí IMA** námítky členů komise k návrhu na **schválení dalšího nového příbramského minerálu** ze skupiny selenidů s názvem **pošepnýit**;
- v souvislosti se zahájením rekultivace a s likvidací odvalu šachty č. 11A Bytíz příbramského uranového ložiska byla prováděna **dokumentace této lokality** ve vztahu k výskytu **mezinárodně významné selenidové mineralizace**;
- ve spolupráci s Přírodovědným muzeem Národního muzea byl řešen výzkum minerálu selenu v ČR (viz nedávný nález minerálu příbramitu a bytízitu ze skupiny selenidů uskutečněný geologem HM Příbram a spolupracovníky);
- **HM Příbram převzalo část areálu někdejší uranové šachty č. 11A Bytíz z 50. let 20. století** (strojovnu, turbokompresorovnu a elektrorozvodnu, včetně strojového vybavení) **do majetku Středočeského kraje s právem hospodaření Hornického muzea Příbram, p. o.** (na základě Smlouvy kupní a o zřízení věcného břemene – služebnosti inženýrské sítě, č. S-3249/MJT/2017 z 15. 11. 2017 mezi s. p. DIAMO a Středočeským krajem) **a vytvořilo zde novou pobočku Hornického muzea Příbram s názvem Uranový důl Bytíz (od 1. 3. 2018)**, s cílem uchovat pro příští generace tyto mimořádně cenné doklady největší slávy uranového hornictví u nás; **v roce 2019 zde muzeum realizovalo opravu** střechy strojovny, obnovu přípojky elektrického proudu, opravu vstupů do jednotlivých objektů, opravu části oplocení, opravu oken s kovovými rámy atd.;
- uskutečnil se sběr dalších velkoformátových vzorků pro připravovanou expozici tzv. „**Geoparku Brd a Podbrdská**“ (v areálu dolu Vojtěch); pracovník HM se zúčastnil **zahraniční exkurze** na největší burzu minerálů na světě v Tucsonu, v Arizoně, USA a také navštívil jednu z nejkvalitnějších sbírek minerálů v Bejrútu, Libanon;
- pro **školní mládež** byly zorganizovány **exkurze** do terénu spojené s **rýžováním tzv. zlatinek** na říčce Litavce a s **paleontologickým výzkumem** v Brdech; rýžování zlata zorganizované pro školy se uskutečnilo též ve spolupráci s Českým klubem zlatokopů v Muzeu zlata Nový Knín.

Botanické pracoviště

- **botanické pracoviště** pokračovalo v realizaci dlouhodobého **terénního výzkumu** se zaměřením na **květenu Podbrdská, Brd a středního Povltaví**; probíhal další sběr rostlinného materiálu a **tvorba herbářových sbírek** s jejich

elektronickým zpracováním z lokalit v Brdech, na Hřebenech a ve středním Povltaví; část floristického výzkumu byla zaměřena na mapování rozšíření determinčně obtížné skupiny rodu ostružiník (*Rubus*); byla doplňována **floristická databáze Fldok**; průběžně byly poskytovány **konzultace** z oblasti ochrany přírody (především **Správě CHKO Brdy**); pokračovala **spolupráce s Botanickým ústavem AVČR** na projektu s názvem „**PLADIAS**“ (mapování rozšíření cévnatých rostlin ČR) a zpracovatelům projektu byl poskytnut herbářový materiál k revizi; Univerzitě Palackého v Olomouci byly dodány doplňkové podklady pro upřesnění připravovaného **atlasu rozšíření ostružiníků v ČR**; byla vyvíjena **recenzní činnost** pro časopis Erica; **výsledky botanických bádání byly prezentovány** formou přednášek, exkurzí, publikačních příspěvků (včetně práce na příspěvku o fyto geografii Brd do odborného sborníku Bohemia centralis) aj.

Zoologické pracoviště

- **zoologické pracoviště** pokračovalo ve **vědeckovýzkumné a badatelské činnosti** s výstupy v podobě organizování **přednášek a terénních exkurzí**, a to jak v rámci spolupráce se základními i středními školami z Příbrami, Sedlčan, ale i z Rokycan a Prahy, dále se školkami a dalšími vzdělávacími zařízeními (například Montessori klub Příbram), tak i pro širokou veřejnost; hlavní témata přednášek byla: „Příroda Brd a perspektivy její ochrany v podmínkách CHKO“; „Nejvýznamnější živočichové regionu“; „Naši plazi“; „Naši obojživelníci“; „Naši raci“; témata exkurzí: „Obojživelníci a plazi vybraných lokalit na Příbramsku“, „Mihule a ryby řeky Střely“ a „Ryby lesoparku Litavka“; zoologické pracoviště HM Příbram dlouhodobě spolupracuje s Gymnáziem a střední odbornou školou v Sedlčanech, kde zajišťuje vedení terénních exkurzí zaměřených na raky, ryby, obojživelníky, plazi a obecně na vodní mokřadní biotopy; nově byla podobná spolupráce navázána s Gymnáziem a střední odbornou školou v Rokycanech; široké veřejnosti byly dále určeny např. terénní exkurze při příležitosti **Dne Země – ve spolupráci s CHKO Brdy** do lokality Dobřív a dále do evropsky významné lokality Felbabka (4. 5. 2019) nebo ve spolupráci s Husitským muzeem Tábor do lokality PR Dráčovské tůně; zoologické pracoviště se podílelo na tradičním zimním sčítání netopýrů; byla zajištěna aktivní účast

při ochraně a obnově cenných biotopů či při realizaci podpůrných opatření pro ohrožené druhy živočichů;

- **výsledky** zoologických výzkumů **byly publikovány** v odborné literatuře a uplatněny např. v rámci přednáškových **programů** s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ (18. ročník) – spojených s exkurzemi v terénu;
- pokračovala práce na zpracování vybraných částí „**Záchranného programu pro raka kamenáče**“ a na spoluvytváření standardu „**Ekologicky orientovaná správa vodních toků (EOSVT)**“, se zvláštním zřetelem k morfologickému aspektu jejich stavu – v obou případech ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR;
- pokračovalo **mapování fauny drobných toků na Příbramsku**; probíhalo **monitorování výskytu ohrožených živočichů**, zejména raků, obojživelníků a plazů s následnou prezentací výsledků bádání; pokračovalo **studium ekologie a etologie vybraných druhů** (ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK Praha, ZOO Praha, AOPK ČR); uskutečnilo se monitorování lokalit s výskytem raka kamenáče včetně podrobných populačních studií na části vybraných lokalit; pokračovalo mapování a monitoring společenstev vážek z vybraných lokalit Příbramska atd.
- zoolog HM Příbram plnil úkoly v rámci **sbírkotvorné činnosti**, mimo jiné nákupem unikátní sbírky mravenců z území CHKO Brdy a dokončením revize cenné regionální sbírky motýlů;
- HM Příbram spolupracovalo s **CHKO Brdy**, v roce 2019 mimo jiné na realizaci projektu **Naučné stezky Padržsko** (oponenturou textů ředitelem HM a dalšími odbornými pracovníky);
- pokračovala **spolupráce** s dotčenými úřady a institucemi (Krajský úřad Středočeského kraje, MěÚ Příbram, CHKO Brdy, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR aj.); ve spolupráci s městem Rožmitál pod Třemšínem je připravována revitalizace plochy zaniklého rybníka Dolní Masáček, atd.

Pracoviště konzervátorské a restaurátorské

- konzervátorské a restaurátorské pracoviště HM Příbram zajišťovalo **plnění úkolů spojených s péčí o Sbíрку Hornického muzea Příbram, p. o. dle**

požadavků kurátorů jednotlivých podsbírek; uskutečnilo se **restaurování a konzervování vybraných sbírkových předmětů**; pokračovalo měření teploty a vlhkosti prostředí v interiérových expozicích muzea i v depozitářích; ve spolupráci se Státním výzkumným ústavem ochrany materiálů Praha a ČVUT Praha pokračovala činnost zaměřená na řešení projektu s názvem „**Sledování korozní agresivity prostředí zejména v nevytápěných objektech expozic Hornického muzea Příbram**“ (E 3517 BESTPRODUCT – TENEEST); poměrně náročným úkolem bylo jako každoročně konzervování parních těžních strojů ve strojovně dolu Anna a dolu Vojtěch;

- HM Příbram pokračovalo ve spolupráci s **Deutsches Bergbau-Museum Bochum** (nositel projektu) při řešení dlouhodobého mezinárodního projektu s názvem „The EU INTERREG or the CULTURE programme of the European Commission“, zaměřeného na **konzervování a restaurování vybraných hornických památek**;

- konzervátor pokračoval v **digitalizaci starých konzervátorských záznamů**;

- HM Příbram zastoupené konzervátorem se zúčastnilo zasedání Sekce Středočeských konzervátorů, Sekce konzervace kovů a celostátní **konference konzervátorů**, jakož i **Čs. – německé konference** věnované péči o hornické památky (Hornické muzeum Příbram, 16. 9. – 17. 9. 2019);

- pracoviště konzervátora průběžně zpracovávalo v rámci HM Příbram agendu související s **Centrální evidencí sbírek (CES)**, vedení evidence Demus99 a podobně;

- konzervátorské a restaurátorské pracoviště zajišťovalo řadu činností při prezentačních akcích HM Příbram a při přípravě výstav či expozic.

Výstavní činnost

Výstavní činnost HM Příbram uskutečněná v roce **2019 v zahraničí (1 výstava)**, v podobě **dlouhodobé putovní výstavy** s názvem „Zur Geschichte des Drahtseils – Historie drátěných těžních lan“ dle scénáře ředitele HM, konaná ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal-Zellerfeld, SRN a dalšími partnery; instalace: 1/ Bergbaumuseum Altenberg, SRN (16. 4. 2019 – 28. 2. 2020);

Zahraníční výstavy instalované roku 2019 v HM Příbram (celkem 2 výstavy) - v Památníku Vojna, v Galerii ORBIS PICTUS: EUROPA – 1/ prezentace další části mezinárodní výstavy moderního výtvarného umění z 16 zemí světa – tzv. „Nekonečné plátno“ a 2/ výstava sochařských děl umělců z bývalého postkomunistického východního bloku (Slovensko, Polsko, Rusko a ČR) s názvem „**Individualita a totalita**“;

Tuzemské výstavy z oblasti společenských i přírodních věd dle plánu **na rok 2019**: „Příbramské betlémy z hornického kraje“ (HM Příbram, do 6. 1. 2019); „Vzestup“, sochařské dílo Jiřího Sozanského symbolizující touhu člověka po svobodě (Památník Vojna, 1. 1. – 31. 12. 2019); „Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivice na Příbramsku“, výstava historických dokumentů dle scénáře ředitele HM (2. 1. – 27. 12. 2019); „Ani gram uranu sovětským okupantům“, události ze srpna roku 1968 v Příbrami na dobových fotografiích a dokumentech dle scénáře ředitele HM (2. 1. – 27. 12. 2019); „Osobnosti 1., 2. a 3. odboje“ (2. 1. – 27. 12. 2019); „Kresby z vězení Otmara Olivy“, výběr z děl vzniklých v letech 1979–1981 během internace autora ve věznici Plzeň-Bory v souvislosti s činností Charty 77 (2. 1. – 27. 12. 2019); „Skautská lilie za ostnatým drátem“ (2. 1. – 27. 12. 2019); „SORELA“, socialistický realismus v architektuře (2. 1. – 27. 12. 2019); „Tom Kůs a Ivan Bukovský“, výstava soch a obrazů soudobých umělců dokumentujících období totality“ (2. 1. – 27. 12. 2019); „Nebe vzdálené i blízké“, výstava výtvarných děl věnovaných Jiřímu Stránskému (27. 9. 2019 – 17. 4. 2020); „17. 11. 1939 na VŠB a 17. 11. 1989 na Příbramsku“, výstava historických dokumentů dle scénáře ředitele HM (od 17. 11. 2019); „30 let demokracie očima dětí“ (vše Památník Vojna, od 17. 11. 2019); „Brdy a Podbrdsko“ (Podbrdské muzeum Rožmitál pod Třemšínem, dlouhodobá výstava zapůjčená HM); „Císařův kamnář...“ (výstavní sál v cáchovně dolu Vojtěch, 5. 3. – 14. 7. 2019); „Pravěk až středověk Krásnohorská z pohledu archeologie“ (výstavní sál Městského úřadu Krásná Hora nad Vltavou, 18. 9. 2019 – 31. 12. 2022); „Historie drátěných těžních lan“ (Muzeum silnic Vikýřovice, do 14. 4. 2019); „Velikonoce v Mincovně“ (Muzeum zlata Nový Knín, 5. 4. – 14. 4. 2019); „Velikonoce ve skanzenu“ (Skanzen Vysoký Chlumeč, 11. 4. – 21. 4. 2019); „Velikonoce v hornickém domku“ (8. 4. – 21. 4. 2019); „S Honzou z role do role“ – výstava loutek a kulís v hornickém domku (do 31. 7. 2019); „Havíř a les“ – výstava v hornickém domku přibližující život zdejších havířů v minulosti, brdského ducha Fabiána a další (9. 9. 2019 – 31. 8.

2020); „Příbramské stříbro“ (dlouhodobá výstava, mineralogické oddělení HM Příbram); „Příbramit a bytízit“ (dlouhodobá výstava, cáchovna dolu Vojtěch); „Doprovodné rudy v příbramském uranovém revíru“ (1. 2. – 31. 12. 2019, mineralogické oddělení HM Příbram); „Krásy březohorského podzemí“, výstava uměleckých fotografií Františka Slezáka při příležitosti autorových 80. narozenin (cáchovna dolu Vojtěch, 9. 8. – 31. 12. 2019); „Z výstavby Skanzenu ve Vysokém Chlumci“; „Zemědělské stroje a nářadí ze středního Povltaví I a II“; „Nejstarší roubené chalupy“; „Lidový malovaný nábytek Sedlčanska“; „Sekery v životě vesnického člověka“; „Orebné nářadí“; „Historické pračky a mandly“; „Truhlářská a sekernická dílna“; „Sedlčansko na akvarelech Jana Burdy“; „Střední Povltaví ve fotografii Čenka Habarta“; „Malíři středního Povltaví“ (vše dlouhodobé výstavy, Skanzen Vysoký Chlumeč); „Boj o zlato“ – výstava uměleckých fotografií Libora Jungvirta (Muzeum Křižovnický špýchar Prostřední Lhota, 1. 5. – 31. 10. 2019); „Co mne kdy napadlo“ – výstava epigramů a fotografií Jana Slabého (Muzeum Křižovnický špýchar Prostřední Lhota, 1. 5. – 31. 10. 2019); „U mistra cukráře“ (Muzeum Křižovnický špýchar Prostřední Lhota, 4. 5. – 27. 10. 2019); „90 let motocyklů Jawa“ (Muzeum Vltavy Chotilsko, 3. 5. – 27. 10. 2019); „Zmizelá Vltava“; „Život obyvatel kolem Vltavy“; „Kapličky, kříže a boží muka na Novoknínku“; „Z historie Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou“; „Poutní místa na Příbramsku“; „Z historie hasičských seker“; „Keltské oppidum Hrazany“; „Zlato u Čeliny“ (vše dlouhodobé výstavy, Muzeum Křižovnický špýchar Prostřední Lhota); „Hrad Ostromeč“ (Muzeum Vltavy Chotilsko); „Čerpání důlních vod“; „Důl Prokop a Prokopská štola“; „Voda v rudném hornictví Příbramska a využití vodních kol“; „Z historie březohorské úpravny rud“ (vše dlouhodobé výstavy HM Příbram); „Vánoce v hornickém domku“ (9. 12. – 20. 12. 2019); „Příbramské betlémy“ (6. 12. 2019 – 5. 1. 2020, HM Příbram); „Vánoce na Novoknínku“ (Muzeum zlata Nový Knín, 16. 11. – 1. 12. 2019); „Novoknínské betlémy“ (Muzeum zlata Nový Knín, 16. 11. – 15. 12. 2019).

Expoziční novinky

- ve spolupráci se s. p. DIAMO došlo k rozšíření prohlídkové trasy historického podzemí březohorských dolů slavnostním zpřístupněním **Ševčinské dopravní štolý s výjezdem hornického vláčku u dolu Vojtěch** v rámci **30. ročníku hornické Prokopské pouti** a k vytvoření **expozice v plenéru** v místech někdejší vojtěšské úpravny rud s názvem „**Z historie březohorské úpravny rud**“, dle scénáře ředitele HM (7. 7. 2019); v roce 2019 se podařilo zavést tzv. **haptické prohlídky** v areálu dolů Vojtěch a Anna, včetně podzemí, pro zrakově postižené, s využitím nově zpracovaných haptických map.

Prezentace muzea

- prezentace muzea v roce 2019 probíhala jednak na **veletrzích cestovního ruchu** v Brně – GO a REGIONTOUR (17. 1. – 20. 1. 2019) a v Praze – HOLIDAY WORLD (21. 2. – 24. 2. 2019), a to ve spolupráci s Asociací cestovních kanceláří ČR, dále při **Mezinárodním setkání hornických měst** ve Freibergu (SRN, 18. 1. – 20. 1. 2019) ve spolupráci s městem Příbram, následně při veletrhu cestovního ruchu ITEP Plzeň (19. 9. – 22. 9. 2019) a v rámci CZECH TRAVEL MARKET Praha (23. 11. – 24. 11. 2019), zde společně s městem Příbram; propagace muzea se uskutečnila také prostřednictvím distribuce tiskových materiálů v **kulturních a informačních střediscích** v tuzemsku i v zahraničí (např. Berlín, Drážďany, Dortmund, Mannheim, Bochum, Freiberg, Teuern, Neukirchen b. Hl. Bl., Banská Štiavnica a další); v tiskových materiálech orientovaných na turistiku a cestovní ruch (s ohledem na marketingový průzkum) byl kladen důraz na klientelu škol, spádovou oblast Prahy a zahraniční kontakty - zejména do Německa, Rakouska, Polska, Slovenska, Holandska a Francie); HM Příbram se snažilo využít i všech dalších možností v rámci záměru **jednotné propagace příspěvkových organizací kultury zřizovaných Středočeským krajem**;

- na základě spolupráce s Českou centrálou cestovního ruchu - CzechTourism vstoupilo HM Příbram partnerskou smlouvou do tzv. **Klubu Kudy z nudy** - s prezentací muzea na cestovatelském portálu tohoto subjektu (www.kudyznudy.cz/Aktivita-a-akce);

- ve spolupráci s ADJUST ART, spol. s r. o. vstoupilo HM Příbram do projektu „**Nalad'te se na střední Čechy**“ s cílem nabídnout v r. 2019 komplex

materiálů s pozváním do Hornického muzea Příbram (speciální www stránky, billboardová kampaň, citylight, mapy, vizitky, letáky, plakáty atd.).

Propagace muzea v médiích

- HM Příbram věnovalo také v roce 2019 pozornost propagaci organizace v regionu i mimo jeho rámec aktualizací **tištěných propagačních materiálů, webových stránek, FB a Youtube kanálu**; HM Příbram dále spravuje svůj účet na **turistickém webu www.kudyznudy.cz**; HM Příbram se zaměřilo i na další uplatnění reklamy a PR v médiích, jakož i na zapojení do významných projektů reprezentujících Středočeský kraj, ČR a také město Příbram; mimořádný zájem byl upřen k **účasti na akcích nadregionálního charakteru**: „Mezinárodní den památek a sídel“ (18. 4. 2019); „Připomínka poslední bitvy 2. světové války v Evropě na Slivici u Milína“ (11. 5. 2019); „Mezinárodní den muzeí“ (18. 5. 2019); „Festival muzejních nocí v Hornickém skanzenu Březové Hory“ (18. 5. 2019); „Festival muzejních nocí v Muzeu zlata Nový Knín“ (1. 6. 2019); „Den památky obětí komunistického režimu v Památníku Vojna“ (27. 6. 2019); „Prokopská hornická pouť“ (7. 7. 2019); „Den řemesel ve skanzenu“ (27. 7. 2019); „Dny evropského dědictví“ (15. 9. 2019); „Den věží (těžních) a rozhleden“ (28. 9. 2019); „Den Středočeského kraje a výročí vzniku Československa“ (28. 10. 2019); „Den boje za svobodu a demokracii“ (17. 11. 2019);

- v oblasti PR podpory pořádaných akcí HM Příbram využívalo možnosti prezentace opírající se o tiskové zprávy, televizní a rozhlasové relace v domácích i zahraničních médiích, na www stránkách, na sociálních sítích, turistických webových portálech atd.;

- propagace muzea se v roce 2019 uskutečnila mimo jiné též ve **zpravodajských, kulturních, dokumentárních a dalších televizních pořadech** ČT1, ČT2, ČT24, ČT:D, ČT Art, SeznamTV, v regionální TV Praha, RegioTV, TV Fonka a GymTV atd.; o HM Příbram se natáčely nebo byly odvysílány příspěvky do pořadů: ČT2, Dobré ráno - "Pozvánka do Hornického muzea Příbram" (18. 1. 2019); ČT:D, Wifina - "Jak fungovala práce v dolech" (23. 1. 2019); Praha TV, Středočeská nej - "Uranový důl Bytíz" (7. 2. 2019); ČT1, ČT24, ČT Art, Zpravodajství - "Památník Vojna"(3. 3. 2019); ČT:D, Tamtam - "Masopust v Hornickém muzeu Příbram" (9. 3. 2019);

ETAMP FILM, dokumentární film "Hořící keř", Památník Vojna (natáčení 8. 4. 2019); Praha TV, Středočeská nej - "Památník Vojna" (15. 4. 2019); Praha TV, Středočeská nej - "Skanzen Vysoký Chlumeč" (18. 4. 2019); ČT1, ČT24, Události v regionech - "Velikonoce v hornickém domku" (18. 4. 2019); ČT2 "Skautské století", Památník Vojna (24. 4. 2019); Seznam TV, Zprávy - "Připomínka bitvy u Slivice 1945" (10. 5. 2019); FILM UNITED, "Stínohra", dokumentární film o konci 2. světové války v KT Sachsenhausen, Památník Vojna (natáčení 24. 5. 2019); ČT1, ČT24, Události - "Za Jiřím Stránským", Památník Vojna (30. 5. 2019); ČT24, Události - "Poslední rozloučení s Jiřím Stránským" (10. 6. 2019); ČT24, Neznámí hrdinové - "Skautská lilie za ostnatým drátem", Památník Vojna (23. 6. 2019); Seznam TV, Zprávy - „Prokopská hornická pouť“ (4. 7. 2019); ČT24 - „Místopis T. G. Masaryka“ (7. 7., 26. 12. 2019); TV Nova, Televizní noviny - „Mistrovství ČR a SR v rýžování zlata“, Muzeum zlata Nový Knín (21. 7. 2019); RegioTV - „Den řemesel ve skanzenu“ (27. 7. 2019); ČT1, Toulavá kamera - "Dětské interaktivní prohlídky Hornického muzea Příbram" (4. 8. 2019); ČT1 - „Zemský ráj to na pohled“, Památník Vojna, události 21. 8. 1968 (21. 8. 2019); ČT24 „Jaro 1945 – Tam, kde skončila válka“ (25. 8., 31. 8. 2019); ČT2 - „Bojovníci ze západní a východní fronty“, Památník Vojna (1. 9. 2019); RegioTV - „Českoněmecká konference v Hornickém muzeu Příbram“ (17. 9. 2019); ČT1 - „Historie trestů v Čechách“, Skanzen Vysoký Chlumeč (30. 9. 2019); ČT2 - „Jednou skautem – navždy skautem“, Památník Vojna (15. 10. 2019); RegioTV - „Podzemní památky středních Čech“ (17. 10. 2019); ČT24, Historie.cs - „Vysokoškolský listopad“ (2. 11., 9. 11. 2019); Prima TV - „Rivalové navždy“, dokumentární film z vězeňského prostředí, Památník Vojna (9. 11. 2019); ČT1 - „Herec“, dokumentární film o útěku do exilu v době totality, Památník Vojna, Důl Anna (natáčení 10. 11. 2019); RegioTV - „17. listopad v Památníku Vojna“ (17. 11. 2019); ČT1 - „17. 11. 1989 na Příbramsku“ (27. 11. 2019); Prima TV, Zprávy - „Vlasovci a konec války“ (11. 12. 2019) a další;

- o HM Příbram přinesly reportáž tuzemské **rozhlasové stanice** Rádio Blaník, Český rozhlas region, Český rozhlas 2 (např. **Kam po Česku s Václavem Žmolíkem**), Radiožurnál, Frekvence 1, Rádio Praha, Rádio Beat, Rádio Proglas a další; ze **zahranických rozhlasových stanic** Österreich 1;

- HM Příbram pravidelně poskytovalo podklady k uveřejnění v „**Kalendáriu**“, v „**Kulturním přehledu**“, k propagaci akcí na facebookových stránkách „**Středočeská kultura**“, v informačním měsíčníku „**Středočech**“, „**Středočeské střípky**“, „**Literární noviny**“ a jiných;
- v oblasti publikační prezentovalo HM Příbram město Příbram, zdejší region, Středočeský kraj a ČR též na stránkách **tuzemského i zahraničního odborného tisku** a spolupracovalo i s dalšími muzei Středočeského kraje při tvorbě recenzovaného odborného periodika Středočeský vlastivědný sborník (ředitel HM předsedá redakční radě), dále ve vlastivědném sborníku Podbrdsko i v jiných periodikách.

Edukační činnost

- edukační činnost byla realizována, kromě účasti na odborných akcích, zejména v rámci projektu orientovaného na základní a střední školy s názvem „**Školní rok v Hornickém muzeu Příbram**“ (18. ročník); pro seniory pokračoval cyklus přednášek s názvem „**Akademie třetího věku**“ – ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje, s podporou Středočeského kraje i mimo jeho rámec;
- spolupráce se školami a mládeží byla cílena na: MŠ (naučné vycházky, Hornické velikonoce, putování za permoníky, jízdy hornickým vláčkem, Vánoce v hornickém domku a štědrovečerní šichta v Prokopské štole), ZŠ (environmentální výchova s tzv. pilotní školou ekologické výchovy – „Školní rok v Hornickém muzeu“, 18. ročník), SŠ + 2. stupeň ZŠ (středoškolské odborné praxe, exkurze, soutěže, ročníkové práce), VŠ (odborné exkurze domácích i zahraničních univerzit, partnerské smlouvy s univerzitami, odborné práce a jiné) dle zpracované koncepce spolupráce se školami (s využitím metodického portálu www.rvp.cz – strukturovaná prezentace vzdělávacích programů); HM Příbram ve spolupráci s mateřskými a základními školami v regionu uspořádalo mimo jiné interaktivní výchovně zábavný program s názvem „Jarní prázdniny v Hornickém muzeu Příbram“ (12. 3. – 15. 3. 2019); „Na skok v jiném století ve Skanzenu Vysoký Chlumeč“ (18. 5. – 19. 5. 2019); „Den s permoníky“ (areál Ševčinského dolu, 25. 5. 2019); vlastivědné vycházky městem věnované technickým památkám; „Muzejní

příměstský tábor“ (12. 8. – 16. 8. 2019); „Malované léto ve Skanzenu Vysoký Chlumec“ (24. 8. – 25. 8. 2019) a další;

- HM Příbram připravilo speciální **interaktivní prohlídky** pro děti v Prokopské štolě a cyklus **vzdělávacích programů** („S havířem do práce“, „Archeodílna“, „Textilní dílna“, „Montánní průzkum“, „Komentované vycházky za přírodou Brd“, „Vycházky po Březových Horách“, „Geologické a zoologické exkurze“ a další) z vybraných muzejních oborů;

- HM Příbram na základě uzavřené **Partnerské smlouvy s ČVUT v Praze, Fakultou stavební**, na téma „Štola Josef Smilovice – výuka a výzkum“ spolupracovalo při využití historického důlního díla ve známé lokalitě středního Povltaví dotčené těžbou zlata; HM Příbram na základě uzavřené **Partnerské smlouvy s VŠB – TU Ostrava, Fakultou stavební a montánní turistiky** poskytlo nabídku služeb muzea pro potřeby univerzitní výuky a exkurzí; HM Příbram pokračovalo v pravidelné **spolupráci i se zahraničními univerzitami**, jako např. s technickými univerzitami ve Freibergu, Mnichově a Clausthalu v SRN a v Košicích ze Slovenské republiky;

- ve spolupráci se Středočeským krajem HM Příbram zajišťovalo také v roce 2019 exkurze a další program pro účastníky pravidelné **Letní školy českého a ruského jazyka** a rovněž i přednáškový cyklus **Akademie 3. věku** ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje.

Účast na mezinárodních akcích

- HM Příbram se v průběhu roku 2019 zúčastnilo několika mezinárodních seminářů, symposií, konferencí, rozvíjelo partnerské styky, podílelo se na řešení přeshraniční spolupráce atd.;

- archeologické pracoviště HM Příbram řešilo ve spolupráci s **Univerzitou Tübingen, SRN, prvkovou analýzu** vybraných předmětů z **mladší doby bronzové**;

- pracoviště historiků v HM Příbram pokračovalo v soustředování **materiálů z období 2. světové války** a poskytlo některé z nich o obětech protinacistického odboje z Příbramska popraveným v Brandenburgu u

Berlína – pro nově budovanou expozici v **Památníku JVA v Berlíně**, Brandenburg-Görden, SRN, s názvem „Gedenkstätten Brandenburg an der Havel I Stiftung Brandenburgische Gedenkstätte“;

- HM Příbram zastoupené ředitelem zajistilo program společného **výjezdního zasedání Akademického senátu Univerzity Kyjev (Ukrajina) a Vysoké školy Evropských a regionálních studií z Českých Budějovic**, s představením hornických památek na Příbramsku (13. 3. 2019);

- HM Příbram přijalo pozvání k účasti na **Mezinárodní konferenci z historie hornictví a hutnictví** konané na půdě **Technické univerzity Clausthal-Zellerfeld, SRN**, s příspěvkem ředitele HM Příbram na téma „Das Metallhüttenwesen in der Příbramer Region“ (18. 5. 2019);

- HM Příbram se zúčastnilo Mezinárodního kolokvia s názvem „**Kolloquium Konservierte Zeit**“, v **St. Andreasberg, SRN**, s příspěvkem ředitele HM na téma „Der Einzug des Drahtseils im Bergrevier Birkenberg-Příbram“ (1. 6. 2019);

- HM Příbram se zúčastnilo ve spolupráci s Českým klubem zlatokopů a městem Nový Knín pořádání **Mistrovství ČR a SR v rýžování zlata v Novém Kníně**, pod záštitou hejtmanky Středočeského kraje (19. 7. – 21. 7. 2019);

- geolog HM Příbram s kolektivem spolupracovníků řešil ve spolupráci s **mezinárodní geologickou komisí IMA** záležitosti týkající se návrhu na schválení dalšího nového příbramského minerálu ze skupiny selenidů s názvem **pošepnýit**;

- geolog HM Příbram se zúčastnil **zahraniční exkurze** na největší burzu minerálů na světě v **Tucson, v Arizoně, USA** a navštívil expozici jedné z **nejkvalitnějších sbírek minerálů na světě v Bejrútu, v Libanonu**;

- ve spolupráci s Deutsches Bergbau-Museum Bochum se HM Příbram podílelo na vydání dalšího čísla **Internationale Bibliographie Aufsatzliteratur zur Montangeschichte** (Bibliografie příspěvků z oblasti montánní historie v rámci celého světa), HM Příbram zastoupené ředitelem zpracovává tuto bibliografii za ČR (8. 8. 2019);

- HM Příbram se podílelo ve spolupráci s o. p. s. Retour na organizaci **Čs. – německé konference věnované péči o hornické památky**, konané pod záštitou **Ministerstva kultury ČR a hejtmanky Středočeského kraje**, za podpory **Čs. – německého fondu budoucnosti** (16. 9. – 17. 9. 2019);
- na základě uzavření partnerské smlouvy s Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst – Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg (SRN) s názvem „**Akademie für Natur und Industriekultur – Veranstaltungen**“, týkající se studia materiálů a prezentace výsledků bádání z oblasti česko-německých hornických památek a tradic zajišťovalo HM Příbram v průběhu roku 2019 **exkurze** na téma „Bergbau mit Beginn der Industrialisierung“, „**Moderner Bergbau**“ pro účastníky tohoto projektu ze SRN a ČR;
- HM Příbram pokračovalo ve spolupráci s **Deutsches Bergbau-Museum Bochum** (nositel projektu) při řešení dlouhodobého mezinárodního projektu s názvem „**The EU Interreg or the Culture programme of the European Commission**“ zaměřeného na konzervování a restaurování vybraných hornických památek;
- HM Příbram hostilo představitele městyse Jince a **zástupce norské instituce s názvem Fjellugla Kompetanse AS** působící jako dozorčí orgán ve vztahu k českým zájemcům o čerpání finančních dotací z tzv. **Norských fondů**, zajímajících se konkrétně o obnovu historické evropsky významné dřevouhelné huti Barbora v Jincích na Příbramsku (25. 9. 2019);
- ředitel HM vystoupil s přednáškou na téma „**Báňské podnikání v Čechách ve středověku**“ na **mezinárodní konferenci** s názvem „**Kořeny revoluce a rok 1419**“ pořádané Centrem mediévistických studií Praha (Tábor 8. 10. – 9. 10. 2019);
- pracoviště historiků se zapojilo do **mezinárodního interdisciplinárního výzkumného projektu „Accessing Campscapes: Inclusive Strategies for Using European Conflicted Heritage“ (iC-ACCESS)** ve spolupráci se **Západočeskou univerzitou Plzeň a univerzitami v Amsterdamu, Barceloně, Berlíně, Stafordu, Trondheimu a s památníky v Bergen-Belsen, Falstad,**

Jasenovac a Westerborg se zaměřením na zpracování **dokumentace o pracovních táborech z období totalitních režimů ve 40. a 50. letech 20. století** (exkurze účastníků z různých zemí Evropy a jejich bádání v Památníku Vojna a další bývalých pracovních táborech);

- historik Památníku Vojna se prezentoval odborným příspěvkem na **mezinárodní vědecké konferenci s názvem „Spoutané církve“** (Olomouc, 10. 9. – 12. 9. 2019);

- HM Příbram se zúčastnilo jako řádný člen **Deutscher Museumsbund**, SRN jednání této organizace;

- HM Příbram jako řádný člen se zúčastnilo jednání **Středoevropské unie technických muzeí (Middle European Union of Technical Museums – MUT)**;

- HM Příbram ve spolupráci se s. p. DIAMO zajistilo v průběhu roku 2019 odborné exkurze účastníků **konference Mezinárodní agentury pro atomovou energii ve Vídni** ze zemí Asie a Afriky, specialistů z tamních univerzit, vědeckých ústavů a těžařských společností, s názvem **„Radioactive Minerals Production“**, s výkladem ředitele HM o historii hornictví na Příbramsku a prohlídkou expozic HM Příbram (14. 3., 26. 8., 30. 9. 22. 10. 2019);

- HM Příbram se zúčastnilo **Mezinárodního česko-slovenského hornického semináře v NTM Praha** (3. 12. 2019);

- HM Příbram se **prezentovalo v mezinárodním kontextu také v oblasti výstavní**, a to s tematikou vývoje používání drátěných lan v hornictví upořádáním dlouhodobé **putovní mezinárodní výstavy** pojmenované **„Zur Geschichte des Drahtseil – Historie drátěných lan“**, ve spolupráci s Bergarchiv Clausthal-Zellerfeld, SRN, s instalací této výstavy v Bergbaumuseum Altenberg, SRN (16. 4. – 28. 2. 2020);

- **Galerie ORBIS PICTUS: EUROPA v Památníku Vojna** nabídla v roce 2019 následující **výstavy se zahraniční účastí**: doplnění části **mezinárodní expozice** moderního výtvarného umění takzvaného **„Nekonečného plátna“**

představující kolekci na sebe navazujících obrazů umělců z 16 zemí světa v délce 200 metrů; dále zde byla adjustována další část mezinárodní výstavy s názvem „**Individualita a totalita**“ – soubor děl sochařů 4 postkomunistických zemí střední a východní Evropy (Slovensko, Polsko, Rusko a ČR).

Výstavy, kulturní akce a návštěvnost HM Příbram

- HM Příbram nabídlo v průběhu roku 2019 celkem **57 tuzemských tematických výstav**, z toho **4 podle scénáře ředitele HM** („Ani gram uranu okupantům“; „Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivice na Příbramsku“; „Z historie březohorské úpravny rud“; „17. 11. 1939 a 1989 na Příbramsku“), **198 významnějších tuzemských kulturních akcí** (vzdělávacích programů, přednášek, workshopů, exkurzí, koncertů aj.), **40 akcí mezinárodního charakteru**, **1 výstavu v zahraničí** (dle scénáře ředitele HM) a **2 zahraniční výstavy na půdě HM Příbram**;

- **návštěvnost HM Příbram v roce 2019** činila celkem **124 000 osob**, z toho 13 500 neplatících a 110 500 platících.

Participace HM Příbram na projektech s možností vícezdrojového čerpání finančních prostředků

- HM Příbram zajistilo v roce 2019 obsahovou náplň „Muzejního příměstského tábora pro děti“ (12. 8. – 16. 8. 2019), jehož činnost byla spolufinancována Místní akční skupinou Podbrdsko z prostředků získaných z **Operačního programu Zaměstnanost 2014–2020**;

- HM Příbram získalo příspěvek od **Ministerstva kultury ČR** z **programu ISO – D** na vybavení depozitářů sbírkových předmětů.

Spolupráce s Odborem kultury a památkové péče KÚ SK a zřizovatelem muzea

- HM Příbram se také v roce **2019** snažilo o co nejlepší **spolupráci s Odborem kultury a památkové péče i dalšími pracovišti zřizovatele Středočeského kraje**, a to zejména **dodržováním termínů a včasným plněním stanovených úkolů**; při zpracování úkolů muzeum usilovalo o **přesné plnění zadání a o nejvyšší kvalitu odevzdávané práce**;
- HM Příbram se podílelo mimo jiné na činnosti **odborné etnologické komise pro tzv. živou kulturu**, etnolog muzea je členem odborné komise pro zápis statků do tzv. „**Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Středočeského kraje**“;
- HM Příbram se zapojilo do činnosti pracovní skupiny s názvem **Cestovní ruch, kultura a sport** v rámci navrhované části **aktualizovaného Programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2018–2024**, představením strategických cílů, typových opatření a nástrojů k dosahování specifických cílů;
- HM Příbram průběžně spolupracovalo s Odborem kultury a památkové péče Středočeského kraje na **zajištění jednotné propagace příspěvkových organizací** z oblasti kultury a památkové péče v rámci tvorby propagačních materiálů: tištěné skládačky, „Kalendárium – Poklady v srdci Čech“, „Kulturní přehled“, „Středočech“, „Středočeské střípky“, „Literární noviny“, citylight, plakátová kampaň a další;
- HM Příbram spolupracovalo s Odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje na přípravě **workshopu zaměřeného na edukaci** (28. 3. 2019);
- HM Příbram spolupracovalo s Odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje při **přípravě III. ročníku Dnů lidové architektury Středočeského kraje** (etnolog muzea odborným garantem);
- HM Příbram **spolupracovalo** v průběhu roku 2019 kromě věcně příslušného odboru nejčastěji s **Odborem krajského investora** (řešení zadání výběrového řízení na rozšíření Skanzenu Vysoký Chlumec), s **Odborem regionálního rozvoje** (poskytování propagačních materiálů), s **Odborem životního prostředí a zemědělství** (příprava odborné publikace o historii uranového

hornictví na Příbramsku ve spolupráci s Václavem Cílkem), s **Odborem dopravy** (dopravní značení ke kulturnímu cíli), s **Odborem kancelář hejtmanky** (záštita nad pořádáním vybraných akcí – Mistrovství ČR a SR v rýžování zlata, Čs. – německá konference o péči o hornické památky, poskytnutí tiskových zpráv a fotodokumentace o vybraných akcích HM Příbram za účasti představitelů Středočeského kraje, atd.), a **Odborem legislativně právním a krajským živnostenským úřadem** v rámci projektu „**Sjednocení účtových rozvrhů PO SK**“ (2. 6. 2019);

- z podnětu Odboru kultury a památkové péče Středočeského kraje zpracovalo HM Příbram **Analýzu kulturních a kreativních průmyslů** a poskytlo zástupci dotčené organizace s názvem Haskoning DHV Czech Republic, spol. s r. o. Brno potřebné materiály (17. 7. 2019); HM Příbram se zapojilo do **Kulturního léta Středočeského kraje** uspořádáním divadelního představení s názvem „Balada pro banditu“ ve Skanzenu Vysoký Chlumeč (22. 6. 2019) a koncertu zpěvačky Olgy Lounové na nádvoří Ševčinského dolu v Příbrami-Březových Horách (28. 8. 2019); HM Příbram navrhlo model bližší **spolupráce muzeí** zřizovaných Středočeským krajem na téma „Hornická fárací knížka“ (13. 12. 2019); HM Příbram se zúčastnilo vlastní prezentací akce s názvem **Rodinný den na Krajském úřadě Středočeského kraje** (30. 10. 2019) a akce **Adventní den otevřených dveří na Krajském úřadě Středočeského kraje** (14. 12. 2019).

Knihovna Hornického muzea Příbram, p. o.

- pokračovala elektronická evidence knihovny Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace; r. 2019 bylo zaevidováno **91** přírůstků; celkový počet knihovních jednotek k 31. 12. 2019 dosáhl čísla **16 756** a celkový počet titulů periodik zaevidovaných v elektronické evidenci k 31. 12. 2019 činil **229**.

Publikační a ediční činnost

- v oblasti publikační HM Příbram prezentovalo příbramský region, Středočeský kraj i ČR též na stránkách **tuzemského i zahraničního**

odborného tisku v počtu 38 titulů, z toho 9 z autorské dílny ředitele HM a z toho 3 studií publikovaných ředitelem HM v zahraničí;

- HM Příbram spolupracovalo na redakci recenzovaného sborníku

Středočeský vlastivědný sborník (ředitel muzea je předsedou redakční rady

– korektury sborníku, vlastní příspěvky ředitele HM a pracovníků muzea);

– podíl na redakci sborníku **Podbrdsko** vydávaného Státním okresním archivem Příbram, Městským muzeem Sedlčany a Hornickým muzeem

Příbram, p. o. (ředitel a další pracovníci muzea jsou členy redakční rady –

korektury sborníku, vlastní příspěvky); ředitel HM členem redakční rady

recenzovaného periodika **Uhlí, rudy, geologický průzkum** (korektury

příspěvků, vlastní studie).

Bibliografie pracovníků Hornického muzea Příbram za rok 2019

BÁRTÍK, František. Richard Seibt – špion v síti StB. *Podbrdsko*, Příbram 2019, XXVI, s. 135–150.

ČERNĀNSKÝ, Martin – PROCHÁZKA, Lubomír. *Vesnice a osady na území Velké Prahy s památkami slohové a lidové architektury II*. Praha 2019, 255 s.

ČERNĀNSKÝ, Martin – PROCHÁZKA, Lubomír – VIKTORÍNOVÁ, Jana. *Zmizelá Praha. Vesnice, osady, dvory*. Praha 2019, 240 s.

BLAŽKOVÁ, Lenka. Vzpomínka na březohorského rodáka Bohumíra Koubka (1931–2018). *Podbrdsko*, Příbram 2019, XXVI, s. 268–282.

FISCHER, David – BABICKÁ, Kamila – FISCHEROVÁ, Jana – LERCH, Zdeněk – MIKÁTOVÁ, Blanka – REITER, Antonín – REHÁK, Ivan. Discovery of the *Podarcis tauricus* population in the Czech Republic (Squamata: Lacertidae). *Acta Societatis Zoologicae Bohemicae*, Praha 2019, 83, s. 93–108.

HLAVÁČEK, Rudolf. *Epipactis atrorubens* (Hoffm.) Besser. In LUSTYK, Pavel – DOLEŽAL, Jan /eds/. *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVII. Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2019, 54/1, s. 87.

HLAVÁČEK, Rudolf. *Geranium molle* L. In LUSTYK, Pavel – DOLEŽAL, Jan /eds/. *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVII. Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2019, 54/1, s. 100.

- HLAVÁČEK, Rudolf. *Scrophularia umbrosa* Dumort. In LUSTYK, Pavel – DOLEŽAL, Jan /eds/. *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XVII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2019, 54/1, s. 126–128.
- HLAVÁČEK, Rudolf. *Triglochin palustris* L. In LUSTYK, Pavel – DOLEŽAL, Jan /eds/. *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XVII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2019, 54/1, s. 138–139.
- HLAVÁČEK, Rudolf – KAPLAN, Zdeněk. *Nymphoides peltata* (S. G. Gmelin) O. Kuntze. In LUSTYK, Pavel – DOLEŽAL, Jan /eds/. *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XVII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2019, 54/1, s. 109.
- HLAVÁČEK, Rudolf – KARLÍK, Petr. Příspěvek k fyto geografii Brd. *Bohemia centralis*, Praha 2019, 35, s. 27–150.
- HLAVÁČEK, Rudolf – ŽÁK, Karel. *Epipactis purpurata* Sm. In LUSTYK, Pavel – DOLEŽAL, Jan /eds/. *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XVII. *Zprávy České botanické společnosti*, Praha 2019, 54/1, s. 88–89.
- KORENÝ, Rastislav. Pravěké a středověké archeologické doklady osídlení Petrovic a okolí. In SMOLOVÁ, Věra (red.). *Petrovice. 800 let (1219–2019)*. Petrovice 2019, s. 7–11.
- TÝŽ. Velká nad Vltavou, okr. Příbram. Archeologické výzkumy na Příbramsku v roce 2018. *Středočeský vlastivědný sborník*, Rožtoky 2019, 36, s. 146–147.
- KORENÝ, Rastislav – NEUMANNOVÁ, Irena. Nálet na Prahu 14. února 1945 v ukázce dobové korespondence. Příspěvek k 75. výročí. *Podbrdsko*, Příbram 2019, XXVI, s. 233–238.
- KORENÝ, Rastislav – ŠÁLKOVÁ, Tereza – PRŮCHOVÁ, Erika – JOHN, Jan. Hroby z pozdní doby halštatské z Podmok, okr. Příbram. *Archeologické výzkumy v jižních Čechách*, České Budějovice 2019, 32, s. 161–180.
- MORAVCOVÁ, Stanislava. Česko-německá konference o hornických památkách. *Uhlí, rudy, geologický průzkum*, Praha 2019, 26, č. 4, s. 33.

POSEKANÁ, Klára – KORENÝ, Rastislav – MACHAČOVÁ, Veronika. Kolekce devocionálií z archeologického výzkumu náměstí T. G. Masaryka v Příbrami v roce 2012. *Podbrdsko*, Příbram 2019, XXVI, s. 5–23.

POSEKANÁ, Klára – ŠIMEK, Rudolf. Depot fragmentů pozdně barokních oděvů a obuvi z Panského mlýna ve Starosedlském Hrádku. In *Vodní mlýny VI. Sborník prací z celostátního semináře konaného 16. až 18. 10. 2017 ve Vysokém Mýtě*. Zdiby – Přemyšlení 2019, s. 85–93.

POSEKANÁ, Klára – ŠULCOVÁ, Veronika. Historie jednoho prošivaného kabátku. In *Sborník semináře historie odívání v Hradci Králové 2019*. Hradec Králové 2019, s. 65–84.

PROCHÁZKA, Lubomír – BUREŠ, Pavel. *Lidové stavby Středočeského kraje – severozápad*. Praha 2019, s. 10–13.

SEJKORA, Jiří – GREY, Ian – KAMPF, Anthony – PLÁŠIL, Jakub – ŠKÁCHA, Pavel. Bouškaite, a new molybdenyl-hydrogensulfate mineral, $(\text{MoO}_2)_2\text{O}(\text{SO}_3\text{OH})_2(\text{H}_2\text{O})_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$, from the Lill mine, Příbram ore area, Czech Republic. *Journ. Geosci*, 64, 3, s. 197–205.

SEJKORA, Jiří – ŠKÁCHA, Pavel – ČEJKA, Jiří. REE-bohatý zálesit z Bělovsi u Náchoda (Česká republika). *Bull. Mineral. Petrolog*, 27, 2, s. 297–303.

SEJKORA, Jiří – ŠKÁCHA, Pavel – DOLNÍČEK, Zdeněk. Ag-Bi-Hg mineralizace z ložiska Brod, příbramský uran-polymetalický revír (Česká republika). *Bull. Mineral. Petrolog*, 27, 2, s. 259–268.

ŠKÁCHA, Pavel – PLÁŠIL, Jakub – HORÁK, Vladimír. *Jáchymov – Mineralogická perla Krušných hor*. Praha 2019, 688 s.

ŠKÁCHA, Pavel – SEJKORA, Jiří – ČEJKA, Jiří. Molecular structure of tangdanite from the Jánská vein, Příbram (Czech Republic) - a vibrational spectroscopy study. *Bull. Mineral. Petrolog*, 27, 1, s. 205–211.

ŠKÁCHA, Pavel – SEJKORA, Jiří – DOLNÍČEK, Zdeněk. Cu-Ag-Sb-As mineralizace z ložiska Milín, příbramský uran-polymetalický revír (Česká republika). *Bull. Mineral. Petrolog*, 27, 2, s. 419–426.

ŠTEVKO, Martin – ŠKÁCHA, Pavel – SEJKORA, Jiří. Retgersit z ložiska Rudňany (Slovenská republika). *Bull. Mineral. Petrolog*, 27, 1, s. 167–171.

- TRANTINA, Václav. Jiří Pechar. *Podbrdsko*, Příbram 2019, XXVI, s. 283–284.
- VELFL, Josef. Za Janem Čákou. *Podbrdsko*, Příbram 2019, XXVI, s. 258–267.
- VELFL, Josef. 17. listopad 1939 na VŠB v Příbrami. *Podbrdsko*, Příbram 2019, XXVI, s. 125–134.
- VELFL, Josef. 170 let montánního školství v Příbrami a březohorský revír. *Středočeský vlastivědný sborník*, Roztoky 2019, 37, s. 24–44.
- VELFL, Josef. 440 let královského horního města Příbrami. *Uhlí, rudy, geologický průzkum*, Praha 2019, 26, č. 1, s. 20–23.
- VELFL, Josef. Důl Vojtěch – 240 let od jeho založení. *Uhlí, rudy, geologický průzkum*, Praha 2019, 26, č. 3, s. 20–25.
- VELFL, Josef. 170. výročí vzniku montánního školství v Příbrami. *Uhlí, rudy, geologický průzkum*, Praha 2019, 26, č. 4, s. 22–25.
- VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Der Einzug des Drahtseils im Bergrevier Birkenberg – Příbram. In LIESSMANN, Wilfried – LANGEFELD, Oliver – BOCK, Matthias (eds.). *Konservierte Zeit*. Sankt Andreasberg 2019, s. 169–179.
- VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Das Bergrevier Birkenberg mit der Einführung des Drahtseils. In KRASCHEWSKI, Hans, Joachim (ed.). *Glanzlichter der montanen Vergangenheit des Harzes. Der Anschnitt*, Bochum 2019, 71. Jahrgang, Heft 4, s. 191.
- VELFL, Josef – HAAG, Ulrich. Uranschacht Bytíz – eine neue Aussenstelle des böhmischen Bergbaumuseums Příbram. *Industriekultur*, Essen 2019, 25. Jahrgang, 89. Heft, Ausgabe 4/2019, s. 26–27.